СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 28. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 4-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 28. Jersey City, N. J., Tuesday, February 4, 1936. THREE CENTS

ПРИХИЛЬНИКИ ІНФЛЯЦІЇ ОБМІРКОВУЮТЬ ЗАКОНИ

ВАШИНҐТОН. — Прихильники інфляції в обох палатах конґресу постановили повести в конґресі кампанію за ухвалення інфляційних законів. Мають почати кампанію при тому, як прихильники президента Рузвелта будуть добиватися нових податків на заплачення бонуса для ветеранів.

Постанову принято на зборах інфляційного бльоку палати послів. На зборах зявилися 50 конґресменів. На чолі бльоку станув конґресмен Петмен з Тексасу, автор старого закона про бонус, що був ухвалений на останній сесії конґресу, але не ввійшов у життя через вето президента.

Бльок постановив одноголосно не противитися домаганню президента признати для уряду нові податки в сумі 2 міліярдів 237 мілїонів долярів на заплату бонуса.

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ НА ДОПОМОГУ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНҐТОН. — Конвенція майнерської юнії „Юнайтид Майн Воркерс оф Америка" постановила одноголосно всіми 1,700 голосами підперти адміністрацію президента Рузвелта та припоручила виконному урядові вжити грошей юнії на піддержку виборчої кампанії Рузвелта на поновний вибір його президентом Злучених Держав.

Резолюція за піддержку для президента Рузвелта подає за основу цеї піддержки гуманітарні уряди. Вона одобрює теж збірку фондів на Рузвелтову кампанію по відділах майнерської юнії. Рівночасно ця резолюція критикує торговельні палати й Американську Лігу Свободи, називаючи цю останню агентом Вол стріту.

ПОШИРЕННЯ „СИДЯЧОГО СТРАЙКУ".

АКРОН (Огайо). — Так званий „сидячий страйк" („сит-давн страйк") у місцевих фабриках ґумових коліс поширюється. У суботу за цей спосіб страйкування взялася сотка робітників у фабриці Ґудіра, щоб запротестувати проти 10-процентової знижки робітничої заплати.

Цей спосіб страйкування промовляє теж до переконань інших робітників. Юнійні провідники кажуть, що незадовго в цей спосіб будуть страйкувати дві тисячі робітників, хоч юнія каже, що вона робітникам цього способу боротьби за поправу умов праці не припоручила.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ЛІДЕР ПРО РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Норман Томас, провідник соціялістичної партії, виголосив на радіовій стації „Доблю-Ей-Бі-Сі" промову про становище соціялістів до Смита й Рузвелта, що видно мала на ціли вияснення питання відношення між соціялізмом і Рузвелтом, яке підняв Алфред Смит у своїм недавнім нападі на президента.

Норман Томас виказував, що політика президента Рузвелта не зміряє до заведення соціялізму, або комунізму, але до стейтового капіталізму, що мусить остаточно довести до фашистівської диктатури. Рузвелт хоче ратувати капіталізм перед загибіллю ріжними реформами, тоді як соціялісти хотіли би зовсім скасувати капіталізм, як пережиту форму народньої господарки.

Ріжниця між Алфредом Смитом та Американською Лігою Свободи, з одного боку, і президентом Рузвелтом з другого боку, та, що Алфред Смит і Ліга Свободи не хочуть реформувати капіталізму в нічому, а президент Рузвелт бачить, що капіталізму не вдасться вратувати без далеко йдучих реформ. Називати президента Рузвелта соціялістом або комуністом — це чистий абсурд. Цей закид показує тільки, що назадницькі оборонці капіталізму думають його боронити при помочі демагогічного клича боротьби проти соціялізму й большевизму.

Коли Алфред Смит нині робить Рузвелтові демагогічний закид соціялізму, то Норман Томас пригадує Смитові, що в 1924 та 1928 році, його, Ал Смита, вороги обвинувачували таксамо демагогічно за соціялізм тому, що він тоді був за такі реформи, за які нині стоїть президент Рузвелт.

ОБМЕЖУЮТЬ СКОРІСТЬ ЇЗДИ ШПИТАЛЬНИХ АВТ.

НЮ ЙОРК. — Санітарний департамент зарядив, що автомобілі цього департаменту, що звичайно возять хорих або ранених до шпиталів, не сміють їхати скорше, як 25 миль на годину. На кождім автомобілі цього департаменту буде уставлений такий апарат коло збірника газоліни, що як тільки автомобіль досягне скорости 25 миль на годину, тоді, навіть хочби шофер давав більше газоліни, апарат автоматично замкне дальший її доплив до мотору.

КРАВЕЦЬКИЙ СТРАЙК ЗАРЯДЖЕНИЙ.

НЮ ЙОРК. — Відділи кравецької юнії ч. 24 й 42 постановили почати в цей вівторок страйк усіх своїх членів. На страйк виходить коло 20,000 робітників.

ТРАҐІЧНИЙ ВИПАДОК ФІЛЬМОВОЇ АРТИСТКИ.

Цими днями жертвою траґічного випадку в Італії впала молоденька фільмова артистка, Ірина Лукачевич. Коли вона вийшла з готелю, вискочив з шин трамвай і впав на хідник, придавлюючи Лукачевичівну до стіни. Закликаний лікар ствердив смерть 23-літньої артистки.

ВЖЕ Й МАДЯРЩИНА ЗАВЕРТАЄ.

Напередодні латинського Різдва мадярський уряд видав нове розпорядження про навчання в народних школах для національних меншин.

На підставі цього розпорядження в меншинних школах вчитимуть по мадярськи тільки мадярської мови й краєзнавства. Крім того вживатимуть іще мадярської мови при науці гімнастики. Всі інші предмети викладатимуть у матерній мові дотичної меншини. Дальше це розпорядження постановляє, що на бажання батьків щонайменше 20 дітей навіть у чисто мадярських школах уведуть навчання матерної мови цих дітей, як обовязкового предмету.

Нове розпорядження увійде в життя з найближчим шкільним роком. Воно значно поширює дотеперішні права національних меншин у сучасній Мадярщині.

БОЖЕВІЛЬНИЙ СТРІЛЯЄ.

В Туль на касарняному подвірю старшини представляли полковникові полк альжирських стрільців. Знечевя паде з другого поверху стріл і смертельно ранить у голову вояка Бу Апсу Могамеда. Паде другий стріл і вбиває капітана Ремонжена. Кілька підстаршин кидаються під проводом поручника Буше на другий поверх, звідки падають стріли дальше і ранять іще одного вояка. Підстаршини дісталися до кімнати, з якої падали стріли, саме в хвилині, коли вбивник, Лярабі бен Моґамед, ховався під ліжко, тримаючи судорожно в руках кріс. Божевільного постріляно.

З ГІМНАЗИСТКИ ГІМНАЗИСТ.

В Спліт (Дальматія) трапився випадок, що близько нагадує історію славної чеської спортсменки Зденки Ковбкової. 16-літня гімназистка, донька державного урядовця, після операції перемінилася в хлопця. Дівчина, що ходила до жіночої гімназії, тепер продовжує науку в іншому юґославському місті в мужеській гімназії.

ТАЙНІ ГОРАЛЬНІ НА ВИЛЕНЩИНІ.

В святочному часі на терені виленського воєвідства викрито 14 тайних горалень, у яких сконфісковано 148 літрів приготованого алькоголю. Найбільше горалень викрито в повітах: браславському і дзісненському.

ВИСЛІД ПОЛІЦІЙНОЇ ОБЛАВИ В КОРОСНЕНСЬКОМУ ПОВІТІ.

З доручення львівської воєвідської команди поліції на терені короснeнського повіту поліція перевела велику облаву, шукаючи зброї і бандитів. Вислід облави: притримано 6 осіб, сконфісковано 12 крісів, 17 стрільб, 25 револьверів, 58 кастетів, боксерів і т. д., які мали селяни нелеґально.

ЗЇЗД ПОЛЬСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.

В Тернополі відбувся зїзд „Звйонзку Научицєльства Польскєго", в якому взяли участь представники польських учителів з усього воєвідства. На зїзді між іншим виголосив реферат А. Йох на тему „Положення школи і вчительства на терені тернопільського воєвідства". Над цим рефератом відбулася оживлена дискусія, в якій обговорено між іншим умовини позашкільної праці вчителів-поляків. Головою організації вибрано дир. Я. Чабановського.

З ЕПАРХІЯЛЬНОГО ЗЇЗДУ ПРАВОСЛАВНОГО ДУХОВЕНСТВА ГОРОДНЕНЩИНИ.

В Городні відбувся під проводом еп. Антонія епархіяльний зїзд духовенства і православного населення. Після відправи богослуження на інтенцію Польщі епископ відкрив **польською мовою** наради зїзду, присвячуючи довший уступ своєї промови марш. Пілсудському. Зїзд вислав чолобитні телеграми до президента Польщі, премієра Косцялковського, ген. інсп. Ридза-Сміґлого, міністрів Рачкевича і Свєнтославського, митрополита Діонизія і білостоцького та новгородського воєводи.

Городненський протоєрей Сагайковський подякував представникам влади за прихильність на зїзді, запевнив їх, що православне населення льояльне, і підніс оклик на честь Польщі.

АРЕШТУВАННЯ БУРМІСТРА-ДЕФРАВДАНТА.

Арештовано бувшого бурмістра Погожелі, Фелікса Шатковського, що підчас свого урядування поробив ріжні зловживання, між іншим присвоїв собі значні суми. Шатковський — визначний ендецький діяч (між іншим керманич станиці вшехпольського молодняку).

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В РОСІЇ.

Недалеко Ленінграду зударився поспішний поїзд з Москви з особовим поїздом. 4 особи вбиті. Слідство ствердило, що катастрофу спричинив пяний машиніст поспішного поїзду. Є це 10-та зверги залізнича катастрофа на совєтських залізницях 1935 р., спричинена пиянством машиністів.

ЗАТРОЄНЕ МЯСО.

Тайний виріз худоби викрили цими днями санітарні власти в Люблині. При цьому стверджено, що мясо з цього вирізу було затроєне стрихніною. Тайний виріз відбувався на передмістю на Вроткові, звідкіля доставлювано мясо до міста.

ВТІК З АВТА.

Шофер М. Капанюк кілька годин возив по Львові Болеслава Шварца з Рави Руської. Вкінці Шварц непомітно вискочив з авта, не заплативши за їзду. Шофер має втрату на 12 зл. 80 гр.

СТУДЕНТИ-ЧУЖИНЦІ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ЧСР.

Число студентів-чужинців, що студіюють у чехословацьких школах, представляється ось як: з Польщі 754, з Болґарії 495, з Румунії 228, з Юґославії 214, з Угорщини 190, з Німеччини 190.

ТРАҐІЧНА ПОДІЯ У ВОЛИНСЬКОМУ СЕЛІ.

В Піщатинцях, кремянецького повіту, цими днями трапилася страшна подія. В цьому селі живе Михайло Череватий, господар на 6 ґектарах землі. Цей маєток не належав до нього, тільки до його жінки Анастасії і пасерба Тадея Мокрицького. Батько Тадея помер підчас війни. Вдова з кількалітнім сином приняла на службу М. Череватого, за якого потім вийшла замуж. Череватий добре господарив і дбайливо опікувався своїм пасербом. Пасерб виріс, зробившся повнолітнім і зажадав від вітчима своєї пайки. На інтервенцію громадської старшини Мокрицький дістав 4 ґектари землі. Тяжко було Череватому зжитися з утратою двох третин землі, яку призвичаївся вважати за свою власність. Він зненавидів пасерба, що мешкав у спільній хаті, тільки що в іншій кімнаті. Одної ночі закрався Череватий до кімнати пасерба і кількома ударами сокири відрубав йому голову. Потім вернувся до себе і положився спати.

НАЙБІЛЬША ФАБРИКА ФІЛЬМ В ЕВРОПІ.

Мусоліні затвердив проєкт будови на тускулянськім шляху під Римом найбільшого в Европі фільмового міста. Простір обіймитиме 60 ґектарів і 30 великих будинків, побудованих згідно з найновішими вимогами техніки.

ЩО ЇХ ХВИЛЮЄ.

Варшавська ендецько-санаційна газета „АБЦ" піниться зі злости, що, мовляв, у скарбовій палаті в Познані працює 17 українців, а в той час нема там місця для приміщення польського запасного офіцира, повстанця з Великопольщі. Не знаємо, чи це правда, що в згаданій скарбовій палаті працюють українці. Та якщо вони опинились аж у Познані, то тільки тому, що на українській етнографічній території нема для них місця. Автор статті не згадав про те, яке є процентове відношення урядовців поляків і українців на землях, замешканих у подавляючій більшості українцями. А шкода. Бо тоді він перестав би горлати про те, що — мовляв — для українців є місце, а для поляків нема!

НЕЗВИЧАЙНА СПАДЩИНА.

Мадярський національний театр у Будапешті дістав недавно в спадщині в оригінальний спосіб маєток вартости півтора міліона злотих. Власницею цього маєтку була вдова по інтенданті одного з провінціяльних театрів, Билині. Вмираючи, вона записала все своєму сестрінкові, графові Осипові Тісі. Одначе як умову поставила, що він мусить додати до свого назвиська ії назвище і називатися Билині-Тіса, бо інакше спадщина перейде на будапештенський театр. Гордий граф відкинув цю умову і маєток перейшов на власність будапештенського театру.

СИПЛЯТЬ ГРОШІ НА ПРОПАҐАНДУ.

Два міліони пезет на комуністичну пропаґанду дістали „із заграниці" еспанські комуністи. Про це довідались урядові чинники з паперів, знайдених підчас ревізії в льокалю комуністичної партії.

ЗАСУДЖЕНІ У ВАРШАВСЬКІМ ПРОЦЕСІ ВНЕСЛИ АПЕЛЯЦІЮ

ВАРШАВА (Польща). — Польські часописи подають, що всі засуджені у варшавськім процесі за вбивство міністра Перацького внесли в означенім часі апеляцію. Подаючи цю новинку до загального відома, часописи ріжно коментують внесення цеї апеляції. Дивуються приміром, чому вніс відклик Миґаль, коли він сам заявляв на розправі, що йому байдуже, як випаде засуд і яка буде кара. Дивуються теж, чому апеляцію зголосив приміром Карпинець власноручним письмом, і то підписаним по польськи, коли Карпинець має адвоката і коли він підчас розправи не хотів говорити по польськи, як теж підписувався завсіди на всіх документах тільки по українськи. Над тим всім ломлять собі часописи голови, але не можуть знайти відповіди, на що це заноситься.

Забере кілька місяців часу, заки виготовлять присуд.

Вправді розправа проти українських революціонерів скінчилась і запав присуд, але ще забере принаймні три місяці, заки цей присуд буде виготовлений і доставлений засудженим. Стільки часу треба на виготовлення узасаднення присуду. Протокол розправи обіймає понад 1,000 сторін машинового друку.

СТАХАНОВЩИНА ЛОПАЄ.

МОСКВА (Росія). — В часописах отверто пишеться про те, що стахановщина, до якої привязувано такі великі надії, покищо не дала бажаних вислідів, і то на диво таки там, де почалася, себто в Донецькім басейні.

НАРІКАЮТЬ НА ТЕ, ЧОГО НЕ БАЧАТЬ У СЕБЕ ВДОМА.

ВАРШАВА. — Зі столиці Литви, Ковна, доходять части нарікання тамошніх поляків про переслідування з боку литовського уряду. Розпочато широку протестаційну акцію в обороні „гнетених поляків у Литві". Особливо нарікають на литовську цензуру. Кажуть, що одинокий польський щоденник у Ковні підлягає раз-у-раз конфіскаті. Цього, кажуть варшавські газети, не пізнати, бо сконфісковані місця не світять пусткою, але згідно з розпорядженням литовської влади мусять бути заступлені іншим матеріялом, зокрема оголошеннями.

НЕ ХОЧЕ ПРИЛУЧИТИСЯ ДО НАФТОВОГО БОЙКОТУ ІТАЛІЇ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Польща відмовила участи в нарадах Ліґи Націй, на яких має бути обговорена справа здержання довозу нафти до Італії, себто справа зогострення санкцій супроти цеї держави. Польща заявила, що вона й так не доставляє нафти Італії. Та її відмова не відграє покищо великої ролі, бо головну ролю відграють тут Злучені Держави, щодо яких нема ще цілковитої певности, чи вони прилучаться до нафтового бойкоту.

ЛІТВИНОВ НАЗИВАЄ ЕДВАРДА „СЕРЕДНЬОЮ" ЛЮДИНОЮ.

ЛОНДОН. — Макс Літвинов не виявив себе дипльоматом і джентельменом в очах англійців, коли передав до відома свою приватну розмову, яку мав з новим королем Едвардом, що питав його, чому властиво вибухла в Росії революція, та чому треба було вбити царя. Літвинов вияснив це. А потім розповів це свому знайомим, додаючи, що вважає короля „середньою людиною, молодим англійцем, що не читає більше як один часопис денно". Кажуть, що ті заміти багато пошкодять Літвинову, а навіть совєтсько-англійським звязкам. В Анґлії вважається святим обовязком мовчати про те, про що говориться з королем приватно.

ГРАД ВЕЛИЧИНИ КОКОСОВОГО ГОРІХА.

ЙОГАНЕСБУРҐ (Полуднева Африка).—В Трансвалю впав град, який убив 19 осіб. Не диво, коли розповідають, що були грудки леду величини кокосових горіхів.

В ГРЕЦІЇ НОВИЙ ЗАКОЛОТ.

АТЕНИ (Греція). — Помер ґенерал Кондиліс, найбільший прихильник короля Юрія, якому король завдячує свій поворот на престол. Та саме скінчилися вибори і більшість дістав Венізельос, що є на вигнанні. Тепер король готується покликати до краю назад Венізельоса, а провід краю віддати його партії, яка здобула при виборах більшість. Король навіть не маніфестує своєї прихильности до Кондиліса при його похороні. Те все обурює монархістів, головно офіцирів. Вони відгрожуються новим бунтом, якщо король покличе назад до краю тих офіцирів, що втекли по невдалім бунті, або возьме до служби, тих, які є в краю, а яких видалено з армії.

САРКОФАҐ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

КИЇВ. — Совєтський інспектор отворив домовину київського великого князя Ярослава Мудрого, що помер 1054 р. В домовині знайдено два кістяки: жінки і чоловіка. Здається, що домовину ограблено, але дуже давно.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РЕАКЦІЯ ПІДНОСИТЬ ГОЛОВУ.

Чим більше часу минає від памятної промови Алфреда Смита проти президента Рузвелта, виголошеної на бенкеті так званої Американської Ліги Свободи у Вашингтоні, тим більше відпирають усякі сумніви, що ця промова проти демократичного президента з боку колишнього кандидата цеї партії на цей самий уряд була тільки особистим випадом, не звязаним з ніяким ширшим політичним рухом. Якби це був випад тільки особистого ворога, то він заслугував би лише на увагу настільки, наскільки заслугує прояв людського характеру. Колиж це частина громадського руху, то цей виступ заслугує на громадську увагу як справа, що живо дотикає кождого громадянина.

З заяв Американської Ліги Свободи, виданих уже по цьому бенкеті й по цій промові, з її недавнього заклику до грошевої збірки, з заклику волстрітського міліонера Раскоба за Ал Смита й Лігу Свободи, виходить ясно й недвозначно, яка то політика наклюується на наших очах в Америці. Хто веде цю нову політику, видно вже виразно. Міліонер Раскоб не даром береться збирати фонди для неї. Серед кого він буде її збирати, відомо, коли пригатаємо собі, що це головний американський біржевик. Не даром же на бенкет Ліги Свободи прийшли слухати промови Смита всі головні представники династії Дю Понтів, міліонерської родини фабрикантів амуниції.

Що ці панове мають закинути президентові Рузвелтові, видно теж із заяви Раскоба. Це американські міліонери, провідники промислу й торговлі, бунтуються проти політики, що вяже їм руки в бизнесі, що обмежує їх повну свободу в робленню зисків. Гнівить їх, що Рузвелт пробує реформувати капіталізм так, щоб дати нагоду всім людям прожити.

Очевидно, цього вони не скажуть широким масам. Якби сказали їм отверто, то нарід з ними скоро покінчив би при виборах. Замісць сказати їм виразно, що тут іде за спробу реформи капіталізму в інтересі ширших кругів населення, гі „щасливі посідачі" висувають Алфреда Смита, щоб напустив масам блахмана про те, що нібито Америці грозить комунізм, що нібито незадовго на капітолю у Вашінгтоні має повівати червоний прапор, що нібито Рузвелт — замаскований Сталін.

Які вигляди на успіх має ця реакційна політика? Коли судити по заяві редакторів католицьких журналів на недавнім католицькім конґресі для суспільних справ, не великі. Коли навіть редактори по суті консервативних ґазет закидують Смитові брак пристойности й розуміння основних потреб реформи капіталізму, то відай справа Смита безвихідна. Одначе не можна собі американської реакції легковажити. Хто знає американський капіталізм, той не може припустити, щоб він без завзятої боротьби здав позиції народові та пішов на угоду на реформу без очайдушної оборони.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРІВ.
(З львівського часопису „Діло").

(48)

Сильветка Мигаля.

Прокуратор підкреслює, що Мигаль був членом ОУН від 1931 р. Його навіть судили, але вердикт суддів присяглих скасовано, а прокуратор відкликав акт обвинувачення. Тому присуд може обняти і цей протяг часу. Мигаль займався поширенням літератури, в 1932 р. доставляв Малюці зброю. Опісля Мигаль був шефом боєвої розвідки, брав участь у замаху на большевицький консулят, у підготові до замаху на комісаря Кособудського, вбив Бачинського, підготовляв замах на М. Матчака, організував убивство дир. Бабія, брав участь у підготові замаху на друкарню Яськова і брав платню з організації. У своїх зізнаннях старався бути щирим, але тут його зізнання не віродостойні. Його щирість типова для членів ОУН. Коли вони бачать, що обтяжені доказами, тоді намагаються відтяжувати інших, яких є надія вратувати Так слід пояснювати його визнання ролі Свенціцької, Зарицької і т. д. Це безумовно шляхотні мотиви, викликують навіть симпатію, і про них ви, панове судді, повинні памятати. Проте прокуратор їм не вірить і не може взяти їх за основу до осуду інших. Він є доказом того, до чого доводить жорстока і злочинна діяльність ОУН. Це людина знищена раз на завсіди. Якаж його роля в цій справі? Мабуть, бажаючи боронити Малюцу, зізнав, що по атентаті на мін. Перацького Малюца запевняв його, що це не ОУН вбила міністра; але це не торкається відомостей Мигаля по 15 червня ц. р. 15. червня це „наш найкращий чин". Коли Качмарський втаємничив Мигаля в акцію, щоб ратувати Мацейка, тоді Мигаль довідався, що „це є гість, який „зробив" мін. Перацького". Мигаль дійсно допоміг Мацейкові в утечі. Намагався довести до зустрічей і вручив йому військову леґітимацію. Мигаль навіть гратулював Мацейкові і тим висловив своє становище до вбивства і до його виконавця.

Це вирішний доказ замислів Мигаля. Тому, що Мигаль не має оборонця, слід підкреслити його добрі прикмети і навести умовини, що злагіднюють його вину. Одначе мусить бути строго покараний, бо його діяльність була вагітна наслідками і надто провинниста. За вбивство Бачинського і Бабія судитимуть його у Львові. Нині злагіднюючою обставиною хай буде те, що вбив він Бачинського у переконанні, що вбиває конфідента. Але тут з трагічним виглядом і згідно з правдою заявив, що Бачинський не був конфідентом. Це є трагедія, це є прокляття цієї організації, це приклад, як легковажиться людським життям, але це в деякій мірі слід покласти на терезку, яка цього хлопця повинна ратувати.

Качмарський і Мацейко.

Обговорюючи ролю підсудного Качмарського, прокуратор стверджує, що Качмарський був засуджений на 5 років вязниці за напад на почту. По виході з вязниці вступає негайно до організації, бере участь у богатьох замахах. Арештують його в Бібрці. Далі бере участь у підготові до атентату на Кособудського, намагається вбити Бачинського і зранив його ножем, з Мигалем підготовляє атентат на дир. Бабія і помагає в утечі Мацейкові. Качмарський був безпосереднім зверхником Мацейка. Вишукав захист Мацейкові і дав йому револьвер, поучуючи на всі можливости користування револьвером.

Ціле попoлудне прокуратор займався дуже широко характеристикою цілої ОУН, внутрішніми відносинами і виказував повну моральну безвартність ОУН та її членів.

Роля Зарицької та Рака.

Чи Зарицька і Рак знали, що скривають вбивника мін. Перацького, та чи були в ОУН? У Зарицької знайшли індекс Нидзи й Танчаковської, сестри засудженої за переписування чи редагування бюлетенів ОУН. Працю в організації зачала Зарицька від того, що слідила комісаря Кособудського. Вона знала, що на нього мають виконати замах. Виконала теж приказ у звязку з замахом на друкарню Яськова. Призналася, що від Косівва. Призналася, що від Косівової довідалася, що в цій друкарні друкується часопис, який виступає проти ОУН. Тому мусіла знати, що цим улекшує акт пімсти, та згодилася співділати. Годі сумніватися, щоб вона не знала, що веде Бачинського на смерть. Зарицька активна і визначна робітниця в боєвому рефераті.

В хвилині, коли прокуратор став наводити уступ із зізнань Зарицької про її першу стрічу з Мацейком, д-р Ганкевич повідомив, що підсудний Рак захорів, тому предсідник зарядив перерву, підчас якої Рака вивели з салі.

Після короткої перерви, коли на салю вернувся Рак, прокуратор далі обговорює участь Зарицької в влекшенні утечі Мацейкові. Стверджує суперечности в її зізнаннях, якими хотіла затаїти деякі подробиці, бо знала, що веде Мацейка, який убив мін. Перацького. Приняла даром у пансіонаті своєї мами людину, про яку знала, що ледви раз колись її бачила та вважала її малоінтеліґентною.

Підсудний Рак займав в ОУН визначне становище, бо після арештування Спольського, що був референтом і членом краєвої екзекутиви, вибрали Рака. Він намагався не приняти цього становища тому, що не розуміється на цьому, а займався лише спортом. Свідок Жиборський стверди, що ОУН цікавилася передовсім установами і союзами, які виховували фізично молодих українців. Рака відкомандувала ОУН до спортової організації і щойно в 1934 році по арештуваннях, як повстали прогалини в організації, поручили йому й інші організаційні справи. Ракові підлягав Горницький, що був теж визначним членом ОУН. Тому нема сумніву щодо участи Рака в організації.

Кінцевий етап утечі Мацейка, як невичайно важний, поручив Барановський Ракові. Про подробиці повідомив підсудного Малюца, який зізнав, що тричі був у Рака; зате Рак уперше, що щоправда знає Малюцу, одначе він ніколи у нього не був. Рак підвів Мацейка до кордону і там віддав його Барановському, а той, як це стверджують акти Сеника, признається, що знав Рака. Колиб навіть Рак не знав, що переводить атентатника, то як адвокатський аплікант знав, що через кордон утікають тільки проступники.

В годині 14.30 предсідник зарядив обідову перерву.

Досадна характеристика ОУН.

Прок. Желенський звернувся до суддів із зазивом, кажучи, що хоч на лаві підсудних нема ні Коновальця, ні Сеника, ні Барановського, ні Чемеринської, ні Ярого, то він певний, що при присуді суд у мотивах признає їм почесне місце. На думку прокуратора, члени проводу, це бувші вояки, що з такої мирної держави як Швайцарія і Чехословаччина кермують підпільною роботою у Польщі. Ті люди, — каже прокуратор — знайшли дуже гарне гасло, знайшли програму, що притягає і їх і інших. Це програма відбудови власної держави. З тієї програми зробили собі варстат праці й підставу їстнування. Шукаючи грошей, — каже прокуратор — продавалися чужим силам, виконуючи шпигунську роботу, напали на скарбові й почтові каси, вбиваючи польських поліцаїв, почтарів і урядовців. Вкінці шукали грошей у власних братів за морем.

Але до цих людей треба підійти, треба вміти їх приєднати, бо українських цілей, на які збирають гроші, є багато. Треба їм сказати, що це найважніша ціль, бо йде про безупинну боротьбу, щоб українській патріотизм не засипляв. І почалися збірки на боєвий фонд. Але треба мати леґітимацію, що це є боєвий фонд, отже треба боєвої акції. Прокуратор наводить такий уступ зі „Сурми" з 1934 р., яка писала: „Сьогодні на нас спочиває обовязок не допустити, щоб революційна боротьба пригасла; доля призначила нам жити в початках української національної революції і тому нашим великим обовязком не вільно протиставитися; йдемо твердо і вперто вперед. Поворту для нас нема, бо ми спалили всі мости за собою, затопили всі кораблі".

У безвихідному положенню.

Це значить, що люди опинилися в безвихідному положенні й мають перед собою єдине: „все вперед, все вперед", бо інакше все скінчилось би. Тому треба постійно організувати вбивства, хоч вбивлобство, що не час на ці вбивства, що це є найбільша шкода для українського народу; але вони мусять своє діло продовжувати, бо всі мости спалили за собою. Тут у своїй суспільності нічого не можуть зробити, бо є відсунені від неї, яка веде свою організаційну працю. І пишеться так: „Метою теперішньої внутрішньої пропаганди, яку веде ОУН, є зберегти український нарід у дусі націоналістичної ідеольоґії та спонукати всі здорові сили народу до боротьби за здійснення гасел українського націоналізму. Вплив діл на громадян є більший, ніж література". І тому ведеться терористичні акти, а терор є основою програми. Терор є найкращим способом уможливити і закріпити не тільки матеріяльне існування, але також і політичну думку, що є в дійсності висловлена тільки бомбою і револьвером. Висновок такий, що ці люди за кордоном, що є мізком цієї організації, вміють жити тільки нею і на ній кінчаються. Але закінчитися не хочуть і змушують суспільність і входять з нею у конфлікт. А коли суспільність противиться, шукають ратунку в молодих.

Історія ОУН є історією упадку багатьох боєвиків, бо вже тільки наймолодші захоплюються ОУН. Входили до цієї організації старші, а дійшло до того, що тепер провідником є 23-літній. Але і між молодшими треба пристосовувати терор. „Нема місця між нами — пишуть — для людей слабої віри, ні для тих, що мають розхитані нерви. Цих треба без милосердя кинути собі під ноги, бо хто не додтримує кроку, той стоїть на перешкоді, на шляху до вызволення нації". Тому в цих страшних умовинах, коли Мигаль не міг витримати і нервово заломився, хотіли його вбити. Бо в цих умовинах терор зробився центральною точкою програми, зробився загальним ліком і зброєю. У протишкільній акції терор є центральною точкою. Вбивати в таких умовинах мусіло цим людям страшно збуденніти. Тямите, панове судді, одну з останніх картин, коли Підгайний є ще на волі? Бандера довідався, що в одній з львівських гімназій якийсь ученик 5. чи 6. кляси нібито є конфідентом, і Бандера приказує Підгайному того учня вбити. Підгайний починає приготування, але на перешкоді виконання злочину стає його арештування. Підгайний каже, що стидно було йому улаштувати замах на ученика і що приготування робив так, щоб до вбивства не дійшло. Ця картина є страшним свідоцтвом для Бандери й організації. В цій атмосфері дивну ролю відграють гроші. В їхніх умовинах слід сподіватися взаємного довіря. Але частина цих людей виходить у дивному світлі. Підгайний оповідає, що коли на приказ Бандери приготовляв грабіжницький напад на провінції і з його доручення звернувся до Яроша за автом, що було власністю орґанізації, Ярош заявив, що авто є його власністю, а до того воно зіпсуте. Додав теж, що з організації дістав ледви 100 зл., а посередником при цьому був Онишкевич, один з найвизначніших членів ОУН. Коли Підгайний довідався від Бандери, що Онишкевич дістав на цю ціль 300 зл., почав підозрівати, що Онишкевич 200 зл. присвоїв собі. В одному з листів „наддніпрянця" є проект, щоби зорганізувати напад на банк на спілку з якимсь есером. Підгайний каже, що Ярош предложив два пляни грабіжницьких нападів: один на якогось золотника, другий мав виконати якийсь вломник, що згодився на це під умовою, що поділиться грішми з організацією, якщо організація сфінансує напад і допоможе людьми. Щоправда, Бандера оба ці проєкти відкинув, всеж сам факт, що така думка зродилася, є страшний. Дальше Підгайний каже про Мигаля, що Бандера остерігав, щоу у грошевих справах треба бути обереженим.

Підгайний дав Мигалеві як зачет на закупно револьверів і гранат 30 зл., але Мигаль не доставив ні зброї, ні звернув грошей. Пізніше Мигаль дістав 20 зл. на купно ртути, і ці гроші теж пропали. Так говорить Підгайний про Мигаля, студента-нуждаря, що мусів ратуватися, продаючи яблука на страгані й безперечно не один день голодував. Так про товариша говорить зверхник. З одного боку вбивство й буденність смерти, з другого такі грошеві взаємини і дбайливість про честь товариша. Всюди бачимо недовіря. Підгайний подає, що вступив до організації, бо його підозрівали, що вдержує звязки з поліцією. А Качмарський? Його брата підозрівали, що має теж звязки з поліцією. Ці люди не мають до себе ніякої пошани. Що за атмосфера! У висліді, коли їх арештовано, у неодного відчувається пільгу, що врешті опинився поза волею, бо там з підзорливістю за грошевими непорядками страждають. Цей Нич, що їхав, щоб зреґабілітуватися, абощоб відмежуватися від ОУН, чи це не був шантаж? Мацейко теж є прикладом класичної форми шантажування. Постійно пригадується йому випадок зі зловленням Мицика, допроваджується до екзекуції і врешті йде та стріляє. А Лебедь? Він зорганізував напад у Городку. Організація нападу завела. Отже ніхто інший тільки Лебедь є предистинований до того, щоб організувати атентат на мін. Перацького. У нормальних людей є інакше. Якщо хто недописав, то з цього висновок, що не надається і йому не доручують дальшої роботи. Але думки цих людей є інші. Якщо хтось зблудив і дав зброю проти себе, то вже з цієї сітки не виходиться.

Згадавши опісля записки в актах Сеника про видатки на присяглих суддів, прокуратор говорить про лист Федини до Сеника у справі грошевої збірки на політичних вязнів. Цими збірками займався теж „Український Голос", часопис, заложений і субсидіований О. У. Н. Про цей часопис завжди говориться в рахунках і листах. Пізніше виявилося, що ці збірки не доходять до свого призначення. Тут прокуратор наводить випадки, що зібраних грошей не передано політичним вязням.

(Дальше буде).

Марко Л.

ОСІННЯ ІДИЛЯ

Приморозок перейшов полем і побілив зелені левади. Тяжка мрака повисла над лісами. Густе павутиння на старих плотах подабало на осіннє цвіття, застромлене в пліт.

Була пізна осінь. Осінь, як кожна осінь на селі, одноманітна — вогка болотиста — повна якогось смутку за чимсь минулим — за минулими дитячими літами — за рідною стороною, за рідною хатою, за своїми.

У таку то пору любив я погуторити із стареньким людьми, що розповідають природи із свого минулого життя.

Нераз просив я старого Артемка, щоб розповів мені щось про давно минуле. Я слухав його, як вірний християнин слухає звуків дзвона в далекій чужій країні. Частенько пересидів я дощові вечори біля печі із старим Артемком.

У печі трiскотів вогонь, а крізь дверцятка печі продиралося світло полуміни й скакало по землі. Вітер термосив старими хатніми дверми.

Біля нас згорбилася стара, заспана кітка. Щойно як старий Артемко погладив її своєю костистою, дріжучою рукою, або коли вітер сильніше заскрипів дверима, кітка ліниво отвирала заспані очі, замуркотіла й дальше спала. В другій хаті дівчата пряли кужіль.

— Щож, Артемку! Як то воно було?

— А що?

— Та з тим „іншпіціруноґом".

І старенький, Бог зна котрий уже раз, починав оповідати одно й те саме:

— То було давно, дуже давно. У Штокераві. Я служив у семому реґіменті вуланів, пята шкадрона, третій цуг.

— А ви, Артемку, знали б це сказати по німецьки?

— Якжеж би ні? Зібентер Уляненреґімент, фінфте Ескадрон, фіртер Цуг!

— Добре, а як то було далі?

— Наш рітмайстер Шуберт сказав нам раз, що фельдмаршалок—не тямлю, як звався — буде мати „іншпіцірунґ". І справди одного дня прийшов, а ми добре державлися. Два рази переїхав на коні попри нашу шкадрону й за кожним разом зупинився напроти мене. За ним їхав рітмайстер Шуберт, що мені якось дивненько кивав головою.

Як фельдмаршал утретє доїхав до мене, пристанув і змірив мене від ніг до голови. Я задеревів, іще більше тому, що рітмайстер не переставав кивати головою.

Все собі думаю: що то мені бракує — або ґудзик незащіплений — або щось на коні відвязалося. А як іще спитався: „Ві гайст дізер ман" (як зветься цей вояк?), я подумав собі, що мене або повісять, або розстріляють. Та тут фельдмаршал обернувся до офіцирів і сказав до них: „Скільки вже я шкадрон інспекціонував, а ще такого хлопця не бачив! Слава матері, що його виховала та передала війську."

Ті слова старенький Артемко все говорив піднесеним, схвильованим голосом.

— А чи ви дістали яку нагороду?

— О так, я дістав два дукати.

Як фельдмаршал відїхав, підійшов до мене рітмайстер і каже:

— А ти, сину, чого так був злякався. Чи ти не бачив, як я тобі давав знак головою, щоб ти не боявся?

І так гуторив і гуторив старий Артемко про минуле, поки ми не зійшли на теперішність.

Було вже добре пізно, як із другої хати прибіг маленький внук і наївно:

— Дідусю, пан не йде до дому?

Я знав, що жінки трохи сердяться, що я так довго задержую старенького, що не може йти вже спочати, тому прислали дитину. Я пішов до дому всміхнений, розпрощавшись із Артемком.

— А ви, пане, не гнівайтеся, може я щось сказав не так, як годиться, — говорив старий Артемко на прощання.

— Добре, добре, Артемку, другим разом побалакаємо собі більше, правда?

Я дав йому тютюну на папіроску, а він глянув на мене вдячним оком. Не знаю, чи за тютюн, чи тому, що я так уважно слухав його оповідання.

На відхідне побажав іще мені „добраніч". І я звичайно після такої гутірки спав добре, наче вповні образами давно минулого, яке вже ніколи не вернеться.

Я спав, затопивши голову в подушку, наче маленька дитина приспана казками, що їх оповідає рідна мати, коли осінній дощ вдаряв об шиби вікна, співав осінню пісню.

Сумнівні інформації.

— Канчурак має більше грошей, ніж розуму.

— З того все ще не знаю, чи він має справді гроші.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БАЛАЧКИ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ І БІБЛІОТЕКУ В АМЕРИЦІ.

Читати це, чи ні? Залежить від того, який широкий ваш світ. У кого стільки світа, що у вікні, той хай цього не читає. Та коли цікавитесь Божим світом і ділами людських рук, минувшиною свойого народу і його теперішніми змаганнями, то читайте це, хочби досі такі річи як музеї і бібліотеки були вам цілком чужі. Можливо, що отсі балачки виведуть вас на горбок, на якім ви ще ніколи не були, і звідтам покажуть вам вашу таки царинку, якої ви ще ніколи не бачили.

Звертаюся саме до тих, що необізнані з тими установами. Вас багато і вам можу розповісти щось нове. А поприч вас довідаються і ті, для котрих музеї і бібліотеки не новина, про завдання і пляни Українського Музею і Бібліотеки в Америці.

Ціль цих балачок: поширити зрозуміння завдань і плянів наших установ серед української громади в Америці. Музей і Бібліотека, як побачите пізніше, потребують до гарного розвою великого кругу співробітників, а співпраці загалу не можемо надіятися, поки не пояснимо значення, потреби, завдань і плянів нашої роботи. Це знання придбає нашим установам прихильників і приятелів, для котрих голос музею не буде голосом вопіючого в пустині. Коли приміром появиться просьба полізти на стрих і випорпати з забутого і запорошеного кутка якусь стару книжку, тоді люди полізуть, і хоч будуть пчихати від пороху, будуть знати, що роблять корисне народне діло.

Колись музеї були витвором забаганки чи потреби одиниць. Чоловік, що багато подорожував, звозив до своєї хати з далеких закутин світа ріжні, небувалі в його батьківщині річи: частини ноші з чужих країв; мушлі, знайдені на берегах теплих океанів; зброю племен, з котрими воював або торгував; якесь незвичайне своїм складом каміння, вироби чужосторонних ремісників і т. п. клаптики баченого колись світа, спомини давно пережитих днів. Багатий чоловік, перемучений і знуджений своїм бізнесом, скуповував твори мистців: малярів, різьбарів, золотників, і з них творив собі світ, у який міг відітхнути і призабути свої клопоти, коли надоїло щоденне життя. Вчений збирав предмети, що відносилися до його галузи знання, і замкнений у своїй робітні сліпав над ними днями і ночами. Ті збірки, предтечі теперішних музеїв, переховувалися в приватних домах і давали користь і радість тільки власникам і їх найближчому окруженню.

Нині музеї є власністю народів, призначеною для вжитку не тільки вчених, але цілого загалу. Ріжні склалися на це причини. Буйний розвій науки злучив учених усіх народів якби в одно велике братство, котрого члени, розсипані по цілім світі, досліджували землі і моря, життя ростинне, звіринне і людське; із старих книг, записок і документів, з викопаних зпід пісків руїн, зліплювали історію поодиноких держав і цілого людства; з грудей землі видирали тайни її минувшини; обмінювалися своїми здобутками; на доказ доходили і діставали поміч від своїх народів і держав; свої знахідки старанно збирали і віддавали до переховання великим державним і народним установам.

У їхній науковій праці і збиранні цікавих предметів допомогли розвій комунікації. Коли земля покрилася сіткою залізних шляхів, по котрих поїзди перебігали сотки миль на добу; коли парохоплавні могли переплисти за кілька днів океани, по котрих давніше вітрильні кораблі мусіли блукати цілими місяцями, то й легко стало перевозити у свою батьківщину окази хочби з кінців світа. Музеї виходять з приватного помешкання багачів і з тісної кімнати учених і розсідаються в просторих палатах, нарочно для них побудованих; річей, придатних для музею, шукає не одна, а десятки пар очей; на закупно і переховання тих річей плинуть гроші з кишень багачів і з загальних збірок, з міських скарбон і державних кас. Музейного матеріялу призбирується так багато, що музеї спеціялізуються. Хочете побачити, як побудована земля, які скарби крие в собі, яка її історія і переміни, — ідете до геольогічного музею; хочете пізнати ріжні звірята і ростини, як і де вони живуть, загляньте до природничого музею; в історичним музеї відітхнете воздухом минулих століть; музей мистецтва покаже вам найкращі твори людських рук; промисловий і торговельний музей розповість краще ніж найліпша книжка, що і де люди виробляють, чим і як торгують; етнографічний музей познайомить вас із народньою ношею, побутом, звичаями ріжних рас і народів.

В часі цього буйного розквиту науки і комунікації, що допоміг гарному розвиткові музеїв, повіяло по краях, заселених білою расою, демократичним (народоправним) духом. Закони зрівнали перед правом усі стани; в парляментах засіли між шляхтою й інтелігенцією також представники села і фабрики. Колиж чоловік від плуга і варстату дістав голос в управі державою, то мусів дістати й освіту. Помалу через школи, книжки і часописи просвіта зачала просякати у всі закутини країв і у всі верстви суспільности. Здобутки учених, оброблені і подані в легко зрозумілій формі, стали власністю загалу. Нині школяр, котрий на шкільній лавці здер кілька пар штанців, знає більше про заморські землі, ніж колишній моряк, котрого десятками літ гойдали филі океанів. І ось перед тими людьми, що з задрукованого паперу пізнавали світ, отворилися двері музеїв. В них були зібрані, упорядковані і написами пояснені найцікавіші річи з цілого світа. Кожному можна в них оглядати це, про що вчився в школі і з книжок. Музеї стали власністю загалу.

Якщо панове редактори не відмовлять мені місця в часописах, а ви схочете ще слухати мене, то в короткім часі я вернуся до вас з дальшими балачками на музейні теми. А тепер звертаюся до вас з першою просьбою від Українського Музею і Бібліотеки:

Хто може подарувати річники українських або угрорусьих часописів і журналів, видаваних в Америці, Европі або інших частинах землі, — або хто схоче зобовязатися присилати до Музею біжучі числа таких часописів і журналів, — нехай зголоситься карткою на адресу:

о. Лев Чапельський,
415 Front St., Minersville, Pa.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В неділю, дня 2-го лютого ц. р. померла **Катерина Присташ**, членица 230 відділу У. Н. Союза в Йонгставн, Огайо.

Похорон відбудеться в четвер, 6-го лютого, в годині 9-тій рано, з дому жалоби під ч. 775 Савт Евеня.

Вічна Їй Память.

Ілія Сухий, секр.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

МОЛОДА ШОТЛЯНДІЯ.

У відомім англійськім щоденнику „Манчестер Гардієн" появилася прецікава статтія „Смуток Шотляндії". Написав її Айвор Бравн, один з найкращих сучасних англійських газетних письменників.

Виходить з неї, що в Шотляндії сумно, бо шотляндці не люблять розхвалювати себе, але навпаки: любуються в обезцінюванню себе.

Автор, видно, любить, як люди мають про себе правдиве, а не прибільшене поняття; але він не любить, як вони й в обезцінюванню себе тратять міру.

НАРЕШТІ ШОТЛЯНДСЬКИЙ РУХ.

Поза цим з писання Бравна видно, що в Шотляндії повстає серіозний національний рух.

Він каже, що націоналізм у Шотляндії дійшов уже до того, що вже ніодні вибори в Шотляндії не відбуваються без того, щоб не виступали шотляндські кандидати, себто кандидати, які в програму своєї політики ставлять, що Шотляндія має жити своїм життям, не оглядаючися на Англію.

Є це кольосальна переміна в житті Шотляндії. Хоч колись вона була самостійною країною й довго боролася за свою незалежність, коли Англія здобула собі велику імперію, нагода для карієри скоромпувала шотляндців до того, що вони ніколи не проявляли виразного національного духа. Та, видно, нині англійська імперія стратила вже свою притягаючу силу не тільки для англійців, але й для шотляндців.

ЮВИЛЕЙ ІНДІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОНҐРЕСУ.

На другому кінці британської імперії, в Індії, обходжено недавно 50-ліття Індійського Національного Конгресу.

Люди, що памятають перший Індійський Національний Конгрес, що відбувся 28-го грудня 1885-го року, кажуть, що це була незначна собі афера, яка не могла зовсім зробити поважного вражіння ні на індійців, ні на англійців. На ньому зявилися були всього кількадесять делегатів. Тяжко було знайти для неї провідників. У всіх своїх ухвалах він стояв на становищі повної льояльности до британської імперії.

По 50 роках розвою цей конгрес має кольосальний вплив на почування й думки індійців. І він нині веде боротьбу за незалежність Індії.

НЕ РОБИ ДРУГОМУ, ЩО ТОБІ НЕМИЛЕ.

Найвища рада Ліги Поляків у Німеччині виступила недавно в Берліні з публичним протестом проти нарушування Німеччиною польської національної меншини в Німеччині.

Як доносить „Ґардієн", поляки кажуть у своїй резолюції, що поодинокі народи можуть жити в державі разом тільки тоді, як вони признають чесно й отверто взаємні права й обовязки.

Як українці під Польщею займають таке становище, то це називається зрадою польської держави.

ДИКТАТУРА В ІСТОРІЇ.

Англійський історик сер Джан Маріот написав книжку під заголовком: „Диктатура й демократія".

Розглядає він у ній вплив диктатури на народи від найстарших до найновіших часів. Починає ще від грецького диктатора Сольона та доводить до Леніна.

Каже, що хоче справу розслідити, щоби про неї не доґматизувати.

Недумаючі люди роблять навпаки: вони не розсліджують, щоб могти свобідно про неї доґматизувати.

М. С.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

(З приводу настановлення нового ректора українського університету в Празі).

Дня 13. грудня м. р. в салі фільософічного факультету чеського університету в Празі відбулася торжественна інсталяція нового ректора українського університету в Празі, професора д-ра Олександра Колесси. Це свято відбулося в присутности численних делеґатів наукових, культурних, громадських і державних установ чеських та українських. На адресу нового ректора наспіло велике число привітних листів і телеграм від тих установ, що не мали змоги взяти безпосередню участь у цьому святі української науки. Між гостьми, що були на ректорській інсталяції, був відомий українцям в Америці д-р Ф. Совкун, президент чехословацького сенату, були заступники міністерств — закордонних справ та народньої освіти, делеґати чеського університету, міської празької ради і багатьох інших чеських установ і товариств. Цілком зрозуміло, що ще численніше були представлені українські наукові, освітні та громадські організації з українських земель та з еміграції.

Українська наука на вигнанні... На чужині, на еміграції, перебуває українська вільна думка і незалежне слово. Бо там, над Дніпром, нема свобідної української науки. Там панує „сталінізм". Наука там мусить відгукуватися відомим ще з царських часів „раді старатьcя" на кожну постанову центрального комітету комуністичної партії. Українська наука на західних землях під Польщею скована тим, що не має певного притулку, не має високої школи, університету. Тільки Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові своїм імям нагадує про велику працю, виконану цією установою перед світовою війною під проводом ґеніяльного Михайла Грушевського.

Тимто український університет у Празі лишається ще й досі **єдиною вільною українською школою**. До недавнього часу були в Чехословаччині Український Високий Педагоґічний Інститут у Празі та Українська Господарська Академія в Подєбрадах. Ці школи тепер зліквідовані. Лишився сам український університет.

За час перебування в Празі (це обіймає майже 15 років) український університет мав значні здобутки на науковім полі. Але невблаганна доля вирвала з рядів наукових робітників університету немало щирих працівників: проф. Дністрянський, проф. Біднов, проф. Артимович — це тяжкі втрати тільки 1935 року. Але на місце старших діячів науки приходять молодші сили, і це дає надію на те, що український університет у Празі діждеться ліпших часів, коли ця школа буде перенесена на землю рідної, вільної України.

Новий ректор, проф. О. Колесса, прийшов на місце старенького, 80-літнього проф. І. Горбачевського, славного в цілім світі вченого хеміка. Уступаючий ректор дав огляд праці університету під його проводом. Заступник ректора прочитав огляд життя і наукової праці проф. Колесси. З особливою увагою слухали присутні про участь ректора Колесси в національно-визвольній боротьбі. Відомо, що проф. Колесса замолоду писав вірші революційно - соціялістичного змісту, в яких зокрема звертався проти царського деспотизму. Пісня „Шалійте, шалійте скажені кати", що її склав О. Колесса, була і є революційним боевим пеаном на всій Соборній Україні.

Ректор Колесса виголосив вступний свій виклад про драму Осипа Федьковича, ще досі не опубліковану. Ця драма буковинського поета бере в основу боротьбу України за незалежність у 17 віці, під проводом Богдана Хмельницького. Проф. Колесса видає її в записках товариства ім. Шевченка у Львові.

При кінці свята ректор Колесса щиро подякував присутнім чеським та українським гостям і особливо зазначив, що український нарід не забуде ніколи того, що в часі нашої національної трагедії українська наука знайшла піддержку й охорону у вільній Чехословаччині. Президентові Масарикові післано привіт в імені українського університету.

БРІНІНҐ В АМЕРИЦІ.

Калишній німецький премієр Брінінґ зявився нагло в Америці. Властиво він тут перебуває вже від довшого часу, але ніде публично не виступає. Живе самий по монастирях.

Каже, що до Німеччини не думає вертатись, поки там не настане наново воля.

Німеччина обходиться тепер без його великого політичного досвіду. Для великої Німеччини це можливо. Та чи може собі кождий нарід дозволити на таке, щоб відсувати від роботи досвідчених людей?

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ.

РАЧЕСТЕР, Н. Я.

Річне справоздання бенефітової каси Товариства Вільних Козаків, від. 316, за 1935 р.

ПРИХІД:

Вкладки до Товариства і У. Н. С.	$4,265.08
Фонд резервовий	84.45
Часть позички члени звернули	127.75
Чистий прихід з підприємств	66.85
Кошта похоронні члени зложили	99.00
Процент з банків і від позичок чл.	151.13
Зворот завдатку на баль	5.00
Разом приходу	$4,799.26

РОЗХІД:

Розмет за дорослих членів вислано до У. Н. С.	$3,343.88
Розмет за молод. членів до У. Н. С.	171.50
Хвора запомога членам	246.00
Надзвичайна підмога членам	51.12
Надзвичайна підмога М. Мороз і похоронні кошта	100.00
Позички членам	110.00
Ювилейний дар Тов. Січ в Сиракюз, Н. Я.	10.00
Друки, фотографії, чипса й інші дрібні розходи	78.81
Кореспонденція і платня урядникам	25.54
Асекурація інвентаря	8.30
Завдаток на баль	5.00
Разом розходу	$4,150.15

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід	$4,799.26
Розхід	4,150.15
Чистий прихід за 1935 рік	$ 649.11
Готівка з 1934 року	6,542.81
Разом готівки є	$7,191.92

Загальний масток бенефітової каси:

В банках готівка є	$7,191.92
Члени довгують за розмет	557.86
Позички на членах	167.00
Інвентар	230.00
Ввесь масток	$8,146.78

Річне справоздання товариського дому за 1935 рік.

ПРИХІД:

Господарі вторгували за 1935 рік	$1,865.23
Урядом дому спродано товару	155.90
Рентовання домів	496.00
Рентовання галі чужим людям	80.25
Чистий прихід з підприємств	463.49
На будову нового дому члени зложили	431.00
Процент з банків	126.12
Разом було приходу	$3,617.99

РОЗХІД:

Товару куплено	$1,490.82
Світло	99.59
Вугля і робітник коло палива	130.44
Податок і вода до пиття	237.98
До банків процент і сплата морґеджу	301.25
Урядникам платня	45.00
Лід за рік	72.25
Докуплений інвентар	79.80
Дрібні видатки і направи домів	258.40
Асекурація за дім	25.90
Разом було розходу	$2,741.43

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід	$3,617.99
Розхід	2,741.43
Чистий прихід за 1935 рік	$ 876.56
Готівка з 1934 року	5,422.09
Чиста готівка	$6,298.65

Загальний масток тов. дому:

Готівка	$ 6,298.65
Члени довгують	282.40
Дім на Джейнер вул вартости	5,000.00
Дім на Джозеф Евені вартости	10,000.00
Інвентар і пляни	750.00
Разом масток тов. дому	$22,331.05

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ:

Масток бенефітової каси	$ 8,146.78
Масток товариського дому	22,331.05
Ввесь масток Тов. Вільних Козаків до 1. січня 1936 р. є	$30,477.83

Контрольна комісія: Іван Романів і Стефан Ґереґа. Уряд бенефітової каси: Н. Кучмій, предс.; М. Джумак, кас.; Вол. Ґурянський, секр. Уряд тов. дому: П. Ковтун, менаджер; Н. Кубарич, кас.; Я. Пригода, секр.

Новий уряд вибраний на 1936 рік: Н. Магомет, предс.; Д. Братусь, заст.; В. Плюта, кас.; В. Бойко, заст.; В. Ґурянський, секр.; Т. Олексин, заст.; В. Гнатків, менаджер дому; Ст. Ґереґа, заст.; М. Гримарчук, кас.; М. Джумак, заст.; А. Хованець, секр.; М. Паньків, заст.; М. Юрків, А. Петрів і Н. Кучмій, контр. комісія; Лука Олійник, О. Яськів і О. Луців, надз. хорих; П. Ковтун, начальник стягу; К. Біленький і В. Іванів, прапорщики; І. Пасяк і Ю. Босий, ґосподарі. — В. Ґурянський, секр.

СИМВОЛІКА В УКРАЇНСЬКІМ ВЕСІЛЛІ

Хто лиш з деяким фолькльористичним інтересом пригляньеться до старокраєвих українських весільних звичаїв та обрядів, не може не завважати цього багатства символіки та магіки, що нею переповнене наше весілля.

Під символікою розуміємо підставлювання певних видимих предметів чи вчинків замісць абстрактних понять та ідей (себто таких, що існують лиш у думці). Приміром: чорна краска є символом смерти, жалоби. Або: прапор є символом державної чи національної ідеї. Лілея є символом невинности, моральної чистоти, і т. д. Зновуж магікою називаємо привязування певних бажаних наслідків до певних слів чи вчинків. Приміром: всякі заговорювання та заклинання і нашіптування це є т. зв. магіка.

По тих поясненнях можемо звернутися до нашого весілля. Ось так, почавши від вінка та барвінку, символіка виповнює всі наші весільні обряди. Чи то коровай, чи колачі-близнюки, чи рістка або вильце, чи вивернений кожух у матері, коли вона витає молодого, чи хліб та вино, яким витають молоду та молодого, чи рантух або чіпець, чи знов доземний поклін у порозі хати, коли вона йде до шлюбу, або знов перескакування молодим стола при т. зв. викупі, чи взагалі „викуп" — все те безнастанна символіка.

Отже коровай (пень цього слова є „корова") означає обильність, достаток. Колачі-близнюки це символ нерозлучности подружжя. Вивернений кожух це багатство (Ой, будь зятю, багатий, як той кожух пелехатий). Хліб та вино це добробут. Хліб на колінах і в руках родичів при благословенні або на порозі хати, коли молода прощає поклоном рідний поріг, це символ родинного кубла-роду, де вона виховалася.

Одним з найзамітніших весільних символів є рістка або вильце. В ріжних сторонах України вона ріжна, але в основі своїй це зелена росохата галузка або вершок деревця; прикрашена вона коліровими стрічками або паперцями, позліткою та червоними яблуками, застромленими на вершки прутів. Рістка (від „рости") або вильце (від „вил", бо росохата як вилки)—це те саме, що різдвяне деревце в ґерманських народів. Це символ життя, довговічности (зелень) та щастя, радости (стрічки, яблука). Боярин молодого застромлює рістку в колач молодої по доконанім „викупі" — символічна акція обняття молодої в посідання молодого. Те саме значіння має переступлення стола молодим, почім він сідає коло молодої на „посаді". (Це не походить від „посагу" а від „посадити").

Символікою також є назва та акти весільних осіб: князь і княгиня (молодий і молода), бояри (товариші молодого), світилка (молоде невинне дівча зі свічкою в руках, що товаришить усе молодому). Символікою є здобування воріт загороди боярами молодого (князя), викуплювання „княгині", зачіпчини і т. п. Князь, княгиня, бояри — це символіка їх першорядного значіння у тій важній життєвій події, якою є подружжя. Світилка і несене нею світло — символ огню-сонця-Дажбога — це один з найкращих символів. Вона сама мусить бути чисте, непорочне дівча — символ жіночої чистоти, моралі. Вогонь таксамо символ чистоти і символ жерел життя — сонця, що його наші предки вважали богом - Дажбогом. (Пень „даж" не походить від „дати", але з праславянського і праарійського „даґ" — значить: світло, сонце. Це той самий пень, що німецьке „таґ", скандинавське „даґ", англійське „дай", — дей, латинське „дієс" і „деус", грецьке „дзевс" — діос, іранське „дева" а туранське „див", який згадується в „Слові о полку Ігоря" як бог Половців).

Про символіку нашого весілля можна би написати томи. І написано про неї чимало, хоч і несистематично, ріжними вченими (Сумців, Богуслаєв, Чужбинський, Литвинова, Шухевич, Грушевський та інші). На жаль, нема ще великої та систематичної праці, що обняла би всю символіку нашого весілля та, порівнуючи її зі звичаями інших славян, скандинавців, литовців, румунів, греків, іранців, індів і т. д., дала би аналітично-порівнуюче освітлення значіння цеї символіки. Міжтим старі звичаї скоро загибають — а большевицька язва нищить їх безслідно.

Побіч символіки, як уже сказано, все весілля переплетене магікою. Ось благословлять „барвіночок Ганусі на віночок": попреше, і повторе (так!) і потрете. Доконується врочисто як яка релігійна функція. Благословення несе щастя. Або благословлять молодят: знову попреше, повторе, потрете. Або „віншують молодих" (не молодим!). Є на це певна врочиста формула, а навіть певний врочистий тон-речитатив чи „проказування". Приміром батько мусить вжити означену формулу:

„будь здорова як вода,
будь весела як весна,
будь багата як осінь,
будь родюча як земля..."

В інших сторонах вона звучить трохи інакше, але в основі та сама.

Все те разом надає нашому весіллю характер наче релігійного обряду, а заразом поетичної драми. Ввесь час головні особи його (молодята, родичі) а таксамо інші учасники є свідомі ваги і життєвої серіозности того, що доконується. Відси той піднесений настрій на весіллях, той патос драми, той плач жінок.

Наше весілля ще чекає на великого драматурга або геніяльного композитора, що створилиб з нього безсмертне — символічну драму-оперу. А покищо використовуймо те, що є. Оттаке весілля, драматизоване на сцені, буде теж виставлене незабаром і в Ню Йорку.

С.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Відчит і протест проти Польщі.

Старанням від. 18 ОДВУ відбувся в нашій укр. прав. громаді в неділю, 26. січня ц. р., відчит п. Евгена Ляховича, а рівночасно відбулося протестаційне віче проти Польщі. П. Ляхович у своїй годинній промові змалював всі теперішні обставини, серед яких жиє наш нарід під Польщею і під Совєтами, як теж розповів про тяжкі утиски, які спонукують молодь кидатися на шлях національної революції і відповідати ворогам терором за терор.

До справи протесту говорив о. Степан Мусійчук, котрий відчитав резолюції, які принято повстанням з місць. Він також візвав до збірки на ратунок жертв варшавського суду і тих, яких ще буде судити Польща. Зібрано понад $16.00 і передано до відділу ОДВУ, який гроші вишле в призначене місце.

Годиться завважити, що на відчиті і протесті було коло 150 присутніх, і то самих свідомих українців, що інтересуються справою долі рідної землі і боротьби націоналістів за її визволення. Були і поважні, обдумані запити, на які прелеґент відповів і всіх задоволив. Відспіванням „Ще не вмерла" і „Не пора" закінчено відчит і віче.

Присутній.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

На народні цілі.

Братство св. Димитрія, від. 288 У. Н. Союза, переслало до Обєднання $15 яко різдвяний дар для Рідної Школи, визвольної боротьби та інвалідів. Ту жертву поділено по рівній части на згадані цілі.

ЗА УРЯД ВІД. 288 У. Н. С.:
Т. Данилюк, предс.
М. Брус, кас.
І. Малицький, секр.

БОРЛІНҐТОН, ВЕРМОНТ.

На народні цілі.

Гром. Іван Загоруйко зложив жертву $10 та переслав її до Обєднання, призначуючи $5 на політичних вязнів, $3 на Рідну Школу, а $2 на інвалідів.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

З коляди на визвольну боротьбу.

Колядували: Марія Білик, Ева Білик, С. Кривень, М. Швець, Олеся Кухар, Розалія Красновська, І. Грицишин, В. Черватюк.

Жертвували: по $3: Д. Бурдига, С. Кривень; по $2: П. Гринишин, І. Кубарик, Підгірний, Климишин, С. Скородинський, І. Грицишин, Олеся Кухар, Катерина Підгородецька, С. Черватюк, І. Глух, І. Драла, В. Врублєвський, С. Антонишин; по $1: М. Пізняк, Г. Пізняк, І. Баран, І. Доцик, Гула, М. Галан, М. Мигаль, Приймак, Марко, П. Гаврилець, М. Левицький, К. Грицишин, Р. Дайсак, І. Сидор, А. Бобель, Д. Якубовська, Н. Білик, Г. Василик, Василик, Пастух, Заворений, Т. Романишин, Беля, С. Лісяк, Марія Петрів, М. Швець (Пасейк), С. Боднарчук (Пасейк); А. Левинець 75 ц.; по 50 ц.: Шумек, Бендас, П. Лешко, В. Якіміцький, Н. Табака, Левинець, А. Мартин, І. Ґумовський, М. Шустакевич, І. Козловський. Разом заколядовано $64.75.

При цій нагоді хочемо зложити подяку п. М. Підгородецькому, що безкорисним випозиченням автомобіля вможливив нам зібрання цеї коляди.

Відділ ОДВУ ч. 1.

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Звіт з посвячення національних прапорів.

Отсим висилаємо до Обєднання $300, як чистий дохід зі свята Посвячення Національних Прапорів, яке відбулося дня 28. листопада м. р. заходом Січи, Горожанського Клюбу, бр. св. ап. Петра і Павла, від. 254 У. Н. Союза, Червоного Хреста, відділу 66 ОДВУ та Церковного Хору. Гроші призначено на визвольну боротьбу.

Про це свято вже був допис. Тут подамо тільки короткий фінансовий звіт. Загальний прихід виносив $574.41. Загальний розхід $433.70. Осталося $140.71.

„Динер сет" приніс $120.77. З „Понч Борд": Іван Глистяк $18.71, Антін Котик $12.81, Андрій Мельник $5. Разом $159.29, а з чистим приходом з посвячення прапорів в сумі $140.71 було $300.

За те все належиться сердечна подяка всім тим, що допомогли своєю працею, жертвами і своєю присутністю перевести це величаве свято. Зокрема дякуємо відділови 11 ОДВУ в Ню Йорку, що звеличив свято. А далі дякуємо о. Врублевському, о. Бекові, як теж о. Ялечкові, що чи не найбільше натрудилися для цього свята. Не можна забути і за наш славний хор з працьовитим диригентом п. Т. Хоптяком, що так гарно держить при собі молодь — нашу будучність.

Жертвували: Хор при церкві Н. П. З. Пр. Марії $10.50, бр. св. Арх. Михаїла з Ню Гейвен $10, Громада Савт Порт, Конн., $7; бр. св. Арх. Михаїла, від. 3.50 У. Н. С. зі Стемфорд, $5; тов. Любов, від. 370 У. Н. С. з Ню Гейвен, $5; бр. св. І. Хрестителя, від. 138 У. Н. С. з Глестенбері, $5; Агафія Бундзяк $5, М. Савяк $5; по $2: М. Улян, С. Савчишин, А. Мельник, П. Салабан, М. Селеман, Марія Вовк; по $1: Й. Долинський, Гаська Кравець, П. Присташ, Марія Слик, Роз. Гонтарська, Т. Свистун, Оля Небор, Л. Сидоряк, А. Щиголь, дж. п. Крейн, В. Сцібайло, П. Явин, Т. Піх, В. Гонтарський, Н. Саламаха, В. Гапкевич, В. Солер, С. Брезіцька, М. Яросевич, М. Галиш, І. Сенцьо, А. Котик, О. Ялчиця, А. Савка, І. Глистяк, К. Марущак, К. Глива, Г. Стасишин, А. Маланчук, М. Мельник, о. А. Бек, о. І. Врублевський, о. Й. Ялечко, О. Роман, пані Савяк, І. Зень, М. Бойчук, С. Мельник, П. Мельник, І. Кріль, М. Вайда, М. Тимчишин, Й. Дзят, К. Ябчанка, М. Рудик, Варвара Глистяк, А. Салак, Е. Гаврилич. Дрібними датками $30.06.

ЗА КОМІТЕТ:
А. Котик, Марія Вовк, Варвара Глистяк, М. Селеман, М. Тимчишин.

Марійка: — Петро говорив мені, що я найгарніша дівчина.

Ольга: — Він те саме говорив мені тамтого року.

Марійка: — Можливо, та тоді Петро ще не знав мене.

НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

Дальший список відділів О. Д. В. У. та громад, що зложили свої жертви на визвольну боротьбу:

Червоний Хрест ч. 19 в Ню Гейвен, Конн. В часі листопадового свята 24. листопада м. р. переведесо збірку на салі для українських інвалідів. Жертвували: по $2: Осип Брезіцький; по $1: Софія Брезіцька, В. Калина, С. Мамчур, Степанія Галичин, К. Рошко, Анна Чайковська, О. Мерещак, К. Гвіздь, П. Тодорчук, Н. Бритський, П. Радзіх, Н. Воляник, К. Стасюк, К. Марущак, Г. Стасишин, Гр. Куць. Дрібними жертвами зібрано $9.12. Разом вислано $22.70.

Відділ ОДВУ ч. 59 в Рівергед, Н. Й. На поминках по Б. Ґурі зложили: о. М. Продан, С. Ґура, А. Калина, І. Березний, І. Ломаґа, В. Бондрівський, М. Бандровський, Л. Штокайло, М. Барнич, К. Барнич, О. Демчук по $1; решта дрібними зібрав М. Худяк. З каси $9. Разом $25.00.

А. Цюпа, П. Баран, Д. Сенюк, Н. Цибрівський, І. Копитко, Д. Харишин, Б. Бріль по $1; І. Мудрик, А. Бартко, Д. Смитаник, В. Ґалась, І. Корчинський, П. Малицький, Б. Сенько, Г. Квік, П. Когут, Г. Малко, С. Комаравський, П. Тараска, Д. Кмита, Г. Фомкен, С. Гобер, Д. Ґобер по 50 ц.; Л. Кісь, А. Дячук, І. Малко, С. Глушко, Р. Рікет по 25 ц.

На лісту 455 зібрав М. Кіт. Зложили: М. Кіт, П. Якимів, Т. Кирилюк, Р. Мацьора, І. Возьний по $1; М. Костів, М. Кішак, В. Кіт, А. Кіт, М. Рибак, Р. Оліяр, Ю. Перогович, А. Кіт, П. Шарко по 50 ц.; В. Костів, Т. Сорока, Г. Шевчук, Ф. Худий, С. Терпак, Д. Скіцко, А. Гавришко, Д. Макеон, А. Отенбрайт, Н. Сторожук, М. Білаш, Н. Цибрівський, М. Дикий, Й. Задорецький по 25 ц.

Відділ ОДВУ ч. 52 в Шікаґо, Ілл. Жертвували: П. Ковальчик $15; по $5: Степан Зелінка, Осип Скоципець, Анна Дзюрдзевич; по $2: Г. Михалко, М. Литвин, Катерина Бурдяк; по $1: Катерина Сталена, Марія Тимчук, В. Співак; з каси доложено $5, отже разом вислано $44.00.

Чікопі Фолс, Масс. На лісту ч. 1197 збирав датки на визвольну боротьбу п. Михайло Федорів. Жертвували: по $1.00: М. Федорів, І. Сантоз, М. Мазур, Ю. Шевчук; по 50 ц.: І. Провода, Г. Мотуряняк; по 25 ц.: Марія Сарна, В. Болюк, Гр. Котович, І. Борденюк. Разом переслано $6.00.

Відділ ОДВУ ч. 24. Дітройт, Міш. З нагоди 25-літнього подружа п.п. Маланяків у дні 23-го листопада їхні приятелі зложили їм желания довго жити й дальше працювати для нашого народу. Не забуто й за Рідні Землі й на заклик Івана Форіся переведено збірку на визвольну боротьбу. Збіркою занялися Василь Буґера й Ілія Семеґен. Жертвували по $1.00: М. Мельник, Г. Маланяк, І. Маланяк, А. Маланяк, І. Семеґен, В. Буґера, Т. Кіхтан, Н. Воронюк, А. Топольницький, Д. Стрілецький, П. Батрин, П. Костюк, І. Форись, В. Явірський, А. Куляґа; по 50 ц.: М. Маланяк, В. Дідик, П. Шпирка, М. Гулик, М. Слабий; по 25 ц.: М. Михайленко, С. Пшинишна, М. Горбаль, І. Костюк, І. Кирилюк. Дрібними лептами було $2.60. Разом з цеї нагоди зібрано $1.35.

На ту саму ціль попередньо перевели збірку В. Скаврон і А. Пшинишний. Жертвували по $1.00: М. Ґноп, М. Денесюк, п. Дипюкі, М. Яблонський; по 50 ц.: В. Кунір, С. Ґірман; по 25 ц.: М. Плеш, І. Медвідь і дрібна збірка $2.95.

До пушок ОУН зібрали: Н. Соломка $2.75, І. Топольницький $1.93, П. Боднар $1.23. Разом відділ вислав $35.71 на визвольну боротьбу.

Відділ ОДВУ ч. 8 в Клівленді, О. Дня 3-го листопада м. р. переведено в укр греко-кат. церкві збірку на визвольну боротьбу. Жертвували: по $1.00: Д. Шмаґала, А. Когут, Ф. Ольховий, Н. Н., а решта дрібними датками. Збірка принесла $35.05, яку то суму вислано на призначену ціль.

Відділ ОДВУ ч. 18 в Пасейку, Н. Дж. З каси вислано на визвольну боротьбу $9.00. До пушок зібрали: Іван Мечник $4.50, Ю. Ковальчук 20 ц. За згублену пушку І. Мечник зложив $2.00. Разом вислано на визвольну боротьбу $15.70.

Відділ ОДВУ ч. 20 в Рачестер Н. Й. З каси на оборону варшавських вязнів $25.00, з пушок на визвольну боротьбу $8.00. Разом переслано $33.00.

Відділ У. Ч. Х. ч. 34 в Пасейку, Н. Дж. Під укр. греко-кат. церквою в день Листопадового свята зібрано $10.00, які пересилається на інвалідів.

Відділ ОДВУ і МУН ч. 8 в Клівленд, Огайо. З нагоди весілля членів МУН Йосифа Жерухи й Катерини Страш гості зложили на визвольну боротьбу $10.00. Жертвували: по $1.00: А. Гоїк, Марія Розуміло, А. Когут, С. Котович, М. Пацьорка, П. Головчак, Мих. Левицький. Решта дрібними датками.

Відділ ОДВУ ч. 12 в Філядельфії, Па. На оборону варшавських вязнів зібрано $11.37.

Відділ ОДВУ ч. 47 в Шікаґо, Ілл. На оборону варшавських вязнів вислано $10.00. Жертвували: по $1.00: І. Кушнір, Гр. Шавалюк, Ю. Куць, Мих. Шандюк, І. Боруцький; Никола Кашуль 50 ц. Решту доложено з каси.

Відділ МУН ч. 47 в Шікаґо, Ілл. На оборону варшавських вязнів вислано $5.00. Крім цього вислано на визвольну боротьбу з пушок $2.78. Зібрали: Павлина Риза $2.62, Анна Матвіїв 14 ц., Марія Дідух 11 ц. Разом вислано $7.87.

Відділ МУН ч. 61 в Йонґставн, Огайо. На оборону варшавських вязнів вислано $5.00.

Відділ ОДВУ ч. 40 в Тонтон, Масс. На оборону варшавських вязнів вислано $20.00.

Відділ ОДВУ ч. 65 в Елізабет, Н. Дж. Центральний Комітет Українських Органіацій в Елізабет жертвував з каси $5.00 на оборону студентів у Варшаві, суджених за вбивство ката Перацького. На **40-тисячний Фонд** зібрали до пушок: Конст. Пілат від тов. „Запорозька Січ", від. 234 У. Н. Союза, $1.90, Василь Ґреґор від тов. „Запорозька Січ" від. 3 У. Н. Союза, $1.53, Юрій Корпас від співацького тов. „Боян" 93 ц., Евгенія Жарська 52 ц., Анна Погранична від сестрицтва „Любов", від. 39 У. Н. Союза, 39 ц., Григорій Закорчений від Бр. св. Михаїла, від. 141 У. Н. Союза, 35 ц., Марія Лащук від тов. „Дочки України" 77 ц. Гроші в сумі $11.39 вислано через Центральну Управу ОДВУ.

Відділ ОДВУ ч. 62 в Ґлестонбурі, Конн. Вислано $13.00. Жертвували: по $1.00: Л. Сидорак, П. Галун, Й. Патинок, Мих. Стисло, І. Бонк, П. Смик, М. Гапкевич, С. Конікевич, П. Кріль; по 50 ц.: Марія Сидорак, Марія Галун, Марія Патинок, Юстина Стисло, Анастасія Бонк, Марія Смик, Ева Саламаха, Марія Блажейовська.

Відділ ОДВУ ч. 19, Ню Гейвен, Конн. На забаві у Йосифа і Софії Березіцьких зложили: Гафія Бундзяк $5.00, Й. Березіцький, О. Рекрут, К. Ґвіздь по $2.00. К. Марущак, Я. Підлісний, В. Березіцький, Я. Чикало, Е. Топольницька, Г. Куць, Й. Бурбела, С. Шуран, Й. Благітка, А. Чайковська, С. Дикун, А. Марущак, П. Тодорчук, Г. Консевич, О. Небор по $1.00. П. Клемковський 75 ц. А. Кулик, М. Ницьо, К. Хободзак по 50 ц. Разом $28.25.

Відділ ОДВУ і УЧХ ч. 9, в Сиракюз, Н. Й. З нагоди привіту Анастасії Костів, котра повернулася з вакацій з Рідного Краю, члени й члениці ОДВУ, УЧХ, Укр. Горожанського Клюбу та кревні й знакомі зладили їй несподіванку-привітання, яке відбулося в Українськім Народнім Домі 21. листопада 1935 р. В часі гостини на зазив гром. Л. Кіт і І. Каменюка гості зложили свої скромні лепти на визвольну боротьбу в сумі $7.87.

Жертвували: по $1.00: А. Костів; по 50 ц.: Д. Костів, Л. Кіт, М. Ліщинський, Н. Н.; по 25 ц.: І. Каменюк, М. Кулич, Г. Бедіш, М. Бендерський, Б. Прокопяк, П. Гриник, А. Качубінський, І. Робак, Ю. Рибінський, С. Ваґа, А. Бодян, А. Тамій, К. Старовушний; по 20 ц.: А. Фішир, А. Дембіцький; дрібними лептами зібрано $1.22. Разом $7.87.

З каси відділ ОДВУ ч. 9 вислав на допомогу варшавським вязним $10.00. Разом переслано через Централю ОДВУ $17.87.

Відділ ОДВУ ч. 44, в Сентрал Фолс, Р. Ай. На лісту ч. 877 жертвували на визвольну боротьбу: П. Бенковський $25.00, Петро Тітик $10.00, Михайло Прус $5.00, Анна Прус $5.00, Дмитро Бабій $5.00. Разом вислано через Централю ОДВУ $50.00.

Ірвінґтон і Нюарк, Н. Дж. Збіркою на визвольну боротьбу й варшавських вязнів занялися І. Пасічник та В. Осадчук, оба з Ірвінґтон. Жертвували: по $2.00: Катерина Ковальчук; по $1.00: Б. Осадчук, Е. Пасічник, Ф. Салюк, О. Паньків, А. Мудровський, М. Гаврилюк, А. Борищук, Р. Мерц, Ю. Баранюк; по 50 ц.: Н. Яцентий, Е. Коца, Марія Горман, Мих. Рудий, А. Пістула, О. Онищук, О. Смиґула, П. Довинський; по 25 ц.: Ольга Онищук, Емілія Онищук, Т. Бабола, С. Гаврилюк, М. Калакура. Разом вислано через Централю ОДВУ $16.75.

Спрінг Велей, Н. Й. Осип Роґовський жертвував на визвольну боротьбу $1.00.

Ню Йорк, Н. Й. Член „Дністра" з пушки 94 ц.

Ню Йорк, Н. Й., Відділ МУН ч. 11 Павлина Мигаль з пушки $2.83.

Гартфорд, Конн. Відділ У.Ч.Х. ч. 5. Наші члениці занялися збіркою коло церкви на допомогу матерям суджених студентів і студенток у Варшаві. Жертвували по $1.00: Л. Апанович, Марія Данилів і Олена Стрепко. Дрібними жертвами зібрано $8.17, отже разом переслано $11.17.

Фар Раковей, Л. Ай., Н. Й. Пані Чечіль $1.00, як коляду.

Менвіл, Р. Ай. Відділ МУН ч. 53. На оборону варшавських вязнів $10.00.

Ню Гейвен, Конн. Відділ У.Ч.Х. ч. 19. На допомогу матерям варшавських вязнів $15.50.

Сиракюз, Н. Й. Відділ ч. 9. Вислано $6.37.

Алентавн, Па. Відділ ОДВУ ч. 23. З Листопадового свята як чистий дохід $60.00.

Бофало, Н. Й. Жіночий Комітет, до якого входили п-ні Марія Тимкович, Катерина Семків, Олена Дубас і Марія Хомин, улаштували малу імпрезу та чистий дохід з нього в сумі $36.62 вислано через Центральну Управу ОДВУ на визвольну боротьбу.

Джерзі Сіті, Н. Дж. Відділ У.Ч.Х. ч. 28. Переслано $30.00.

Дітройт, Міш. Відділ ОДВУ ч. 24. Михайло Качмар переслав $5.00.

Ґлестонбурі, Конн. Відділ У.Ч.Х. ч. 62. На допомогу матері Лебедя, якого суджено в Варшаві, наш відділ перевів збірку на сходинах. Жертвували по 50 ц.: Катерина Дзядик, Марія Сидорак, М. П., Ірина Гапкевич, Марія Сидорак, Юстина Стисло, Евдокія Десинчук, Марія Смик, П. Кріль, Марія Галун; по 25 ц.: Софія Кебус, Марія Кебус, Стефанія Сидорак, Марія Качмарик, Марія Блажейовська, Анна Смик, Анна Стисло, Марія Когут. Разом вислано $7.00.

Сиракюз, Н. Й. Відділ У.Ч.Х. ч. 9. На допомогу варшавським вязням переслано $1.50.

Гартфорд, Конн. Відділ У.Ч.Х. ч. 5. На допомогу варшавським вязням переслано з каси $25.00.

Бруклин, Н. Й. Відділ ОДВУ ч. 43. З нагоди реферату Е. Ляховича присутні зложили по $1.00: Ю. Павчак, П. Малицький, І. Мудрик, І. Завадовський, М. Костів, М. Кіт, Р. Оліяр, Т. Сорока, Г. Войчинський, І. Михалюк, А. Гавришко, П. Пелех, Д. Семюта, М. Баґлай, Анна Кіт, В. Сукмановський, Н. Сторожук; по 50 ц.: А. Дячук, П. Дубовецький, Б. Косців, Катерина Баран, Анна Бодак, С. Глушко, І. Костів. Разом вислано $21.50.

Гемтремк, Міш. Відділ ОДВУ ч. 4. Павло Баворовський $1.00.

Тонтон, Масс. Відділ ОДВУ ч. 40. Наші члени зібрали до пушок $15.70. Зібрали: Михайло Шаран $3.03, Константин Оліяр $3.00, Анна Оліяр $2.82, Степан Шура $2.00, Тома Стойко $1.54, Григорій Салата $1.00, Стефан Сорочка $1.01, Никола Семеґен 78 ц., Антонія Стойко 51 ц. Разом вислано $15.70.

Центральна Управа ОДВУ.

Вершок безсоромности.

— Ви хочете, щоб я віддав вам мою дочку за жінку? А які маєте доходи?

— Десять тисяч річно.

— Гм, то не зле, коли ще взяти під увагу ренту моеі дочки десять тисяч.

— То я саме мав на думці тих десять тисяч.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого; в годині 1-шій пополудні, у гали при Сікат вул. Просимо членів конечно прийти на ці збори, бо маємо багато справ дополагодження. Ще раз пригадуємо тим членам, що довгують до каси товариської, щоб уже раз постарались той довг сплатити, бо тепер усі роблять. Просимо тих родичів, що мають діти, а не є членами У. Н. Союза, хай постараються їх вписати в члени. Знаю з переконання, що наші члени можуть збільшити відділ о 35 членів в одним місяци, коли зрозуміють, що не потрібно нам обезпечувати своїх дітей в американських асекураціях, коли маємо свою і з модерними палисами, У. Н. Союза. Тому просимо членів, щоб постарались у тім місяци вписати своїх дітей і щоб привели нових членів. — Стефан Михайлюк, предс.; Ів. Слупецький, кас.; В. аТрас, секр.

АЛТУНА, ПА. Відділ 145 повідомляє членів, що на річних зборах вибрано новий уряд на 1936 рік: Ігнац Олексиц, предс.; Гнат Гураль, заст.; Стах Патронік, секр.; Пилип Назарук, заст.; Григорій Сеньків, кас.; Павло Патронік і Микола Сливчук, контрольори; Ізидор Кунік, оглядач хорих. Збори будуть відбуватись що друга неділя у місяци, точно в годині 2:30 пополудні. Просимо прийти на збори 9-го лютого. Контрольори здадуть звіт за минулий рік. Хто з членів знає старших, або дітей, нехай старається вписати їх до У. Н. Союза.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. Подаємо до відома всім членам Тов. Галицька Січ, від. 201, що на річних зборах 12. січня вибрано такий уряд на 1936 рік: Теодор Тимкович, предс.; Василь Гудима, заст.; Ів. Сторожук, кас.; Яків Романюк, заст.; Ол. Сельський, секр.; Ст. Телега, заст.; Микола Рева і Гр. Чаплій, контрольори; Ст. Тилега і Теодор Тимкович, хоружі; Василь Гудима і Гр. Чаплій, опікуни хорих; Ол. Гринишин, дверник. Місячні збори будуть відбуватися що друга неділя по першім в парохіяльній гали. Довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Тимкович, предс.; Ів. Сторожук, кас.; Ол. Сельський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, в годині 1-шій пополудні, в Українській Школі, 12172 Джоз. Кампо при Карпендер вул. Маємо дуже важні справи котрі мусять бути полагоджені. Членів, котрі довгують, напоминаємо, щоб на наступних зборах були приявні або будете суспендовані. Пригадуємо членам, котрі маєте знайомих, що ще не належать до У. Н. Союза, приведіть їх на наші збори, щоб вписалися в члени У. Н. Союза. Так само вписуйте свої діти. Маєте нагоду яку сами хочете мати полісу: а то І кляса., II кляса і 16-літний ендавмент. Вписуйте дітий до Союза бо це наша будучність молодь, котра вступає в члени У. Н. Союза. — Секретар.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, подає до відома членам, що вибрано такий уряд на 1936 рік: Григорій Кісіль, гол.; Дмитро Грабський, заст.; Григорій Степанек, фін. секр.; Іван Сидорович, заст.; Михайло Савчак, скарб.; Дмитро Загута, заст.; Тимко Кальмук, рек. секр.; Дмитро Загута, заст.; Олекса Каплиш, Іван Семенчук і Михайло Ліщишин, контр. комісія; Стефан Пелех, Микола Сеник, Іван Поплик і Василь Кревнюх, доглядачі хорих; Дмитро Замойський, Данило Швець, Максим Куць і Микола Голдер, листоноші; Андрій Іваночко і Микола Голдер, прапорщики; Григорій Кісіль і Григорій Степанек, делегати до У. З. О. Подаємо од відома членам, що мічні збори відбудуться 9-го лютого, в годині 1-шій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів прийти на ці збори і вирівнати свої вкладки. — Григорій Степанек, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, в годині 2-гій пополудні, в Ліберти Гали. Кождий член повинен прийти на збори і платити місячні вкладки, бо в противнім разі буде суспендований згідно з ухвалою річних зборів. — Ілько Шеґера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го лютого, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 303 Гудсон Евс. На ті збори кождий член має прийти, бо маємо важні справи до полагодження. Ще раз напоминаємо довгуючих членів, що винні за розмет і інші залеглости, що на цих зборах мають сповнити, бо далі Тов. за них розмету засилати не буде; коли не сповнять то будуть суспендовані і стратять всі привілеї в Товаристві і в У. Н. Союзі. Глядіть за оголошенням балю у „Свободі". — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (89)

Доведена до одчаю муками Арбелі, лейді Бет знову закричала: „Перестань!" Вмить очи всіх баалітів звернулися на неї. Потім вона вперше подумала, що її тепер жде: її чекала доля Арбелі.

На її здивування, огидні люди не важилися покласти руки на неї. Замісць того крикнули й упали на коліна. „Чудо!" — вони закричали. „Вона воскресла!" Аджеж вони бачили того саме дня, як її вкинено до озера, як вона пропала в його водах, завязана в сітці.

Навіть Ніярх стратив притомність ума, але не надовго. Він сам робив неодну річ, яку потім представляв своїм нерозумним вірним як чудо. І тепер його хитрий розум знайшов скоро пояснення на дивне зникнення лейді Бет у водах озера Меродаха.

„Так? чудо?" — закричав Ніярх. „Але то було чудо Баала — не її. Бог чудесним способом показав, що він не хоче, щоб вона гинула у водах озера, але на огні огненного стовпа. Беріть її зараз, кати. Беріть її! Чого ждете?"

Готелевий рахунок.

— Чи ви з глуздів зсунулися? Сімнацять долярів за це, що я перенočував у ванні, тому що ваш готель був переповнений!? Таж я ні на хвилинку не прижмурив ока!

— Так, прошу пана, одначе ванна коштує в нас півтора доляра за годину!